

Міністерство освіти і науки України
Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка
Факультет іноземної філології
Кафедра англійської мови

Кваліфікаційна робота

з теми: **«ЕТИКЕТНА МОВЛЕННЄВА ПОВЕДІНКА БРИТАНЦІВ (НА
МАТЕРІАЛІ СУЧАСНИХ АНГЛОМОВНИХ ОПОВІДАНЬ)»**

Виконавець: здобувач другого
(магістерського) рівня вищої освіти
групи Ang1-M23
спеціальності 014 Середня освіта
(Мова і література (англійська) за
освітньо-професійною програмою
«Середня освіта (Англійська мова і
зарубіжна література)»
Маковій Ірина

Керівник: **Марчишина А.А.**
доктор філологічних наук, професор,
завідувач кафедри англійської мови

Рецензент: Кришталюк Г.А.,
кандидат філологічних наук, доцент,
доцент кафедри германських мов і
зарубіжної літератури

ЗМІСТ

ВСТУП	4
РОЗДІЛ 1. СОЦІОКУЛЬТУРНА ПРИРОДА ЕТИКЕТНОЇ	
МОВЛЕННЄВОЇ ПОВЕДІНКИ	9
1.1. Комуникативна зумовленість етикету	9
1.2. Етикет і норми поведінки	12
1.3. Поняття про мову і культуру мовлення	14
1.4. Поняття мовного (мовленнєвого) етикету	19
1.5. Національна специфіка мовленнєвого етикету	26
1.6. Функції мовленнєвого етикету	29
1.7. Етикетна поведінка англійців	32
1.8. Прагматичний аспект мовного етикету	34
1.9. Етикет і гумор	36
1.10. Етикетна лексика	40
1.11. Ввічливість як складник етикету	44
1.12. Етикет ввічливих питальних речень	50
Висновки до розділу	54
РОЗДІЛ 2. ЛІНГВАЛЬНИЙ ВИМІР ЕТИКЕТНОЇ	
ПОВЕДІНКИ БРИТАНЦІВ	56
2.1. Лінгвальний інвентар англійського мовленнєвого етикету	56
2.2. Мовні формули етикетної поведінки	58
2.2.1. Звертання в етикетній поведінці.....	60
2.2.2. Знайомство	62
2.2.3. Вибачення	63
2.2.4. Прохання	66
2.2.5. Подяка	67
2.2.6. Привітання	69
2.2.7. Розмова про погоду	80

2.2.8. Висловлення згоди	71
2.2.9. Заперечення, незгода	73
2.2.10. Знайомство, зустріч	74
2.2.11. Побутова бесіда	75
Висновки до розділу	77
ВИСНОВКИ	78
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	80
СПИСОК ДЖЕРЕЛ ІЛЮСТРАТИВНОГО МАТЕРІАЛУ	83

ВСТУП

Поведінка людини в різних комунікативних ситуаціях зумовлюється найрізноманітнішими чинниками, що спонукають до вибору відповідних комунікативних інструментів. До таких ситуативних практик належить етикет – загальноприйняті правила поведінки, що регулюють стосунки членів спільноти у типових випадках, забезпечують взаємоповагу й взаєморозуміння між комунікантами та спрощують взаємодію, оскільки охоплюють загальновідомі та як правило засвоєні з дитинства моделі взаємодії. Одним із найсуттєвіших інструментів етикетної поведінки є мова – універсальний засіб, що забезпечує обмін інформацією між її носіями у всіх можливих випадках. Таку ж важливу роль мова виконує в етикетній поведінці – сприяє встановленню контакту, запобігає можливим конфліктам, допомагає віднайти необхідну фразу для супроводу кінетичних чи інших дій.

Приналежність до соціальної групи, національності, народу чи зв'язок із певним родом, племенем або державою, а також вплив економічних, політичних та культурних чинників зумовлюють необхідність дотримання певних правил і норм різними частинами суспільства. Таким чином формується сукупність культурних норм поведінки, які виникають у процесі взаємодії між людьми та стають системою, що отримала назву етикет. Етикет є поняттям, що поєднує філософський, етичний і педагогічний аспекти; це система впорядкованих і систематизованих правил і дій, характерних для конкретного суспільства. Кожен народ, враховуючи свої національно-культурні особливості та психологію, формує й застосовує етикет по-своєму.

Мова є невід'ємним продуктом культури. Її використання в суспільстві відображає загальний рівень культури населення. Водночас мова сама є частиною культури. Усі прояви людської культури, як і культура в цілому, можуть бути розглянуті крізь призму культури спілкування.

Сучасна лінгвістика останнім часом проявляє підвищений інтерес до вивчення взаємозв'язку мови та культури. Головна мета таких досліджень –

комплексне і всебічне вивчення традицій мовних носіїв, їхніх звичок, внутрішнього світу, побуту, обрядів, а також форм і засобів вираження цих аспектів. Такий підхід підкреслює актуальність подібних досліджень.

Норми поведінки та форми взаємодії, що вироблені суспільством, об'єднуються в систему, яка має назву етикет. Ці норми є історично зумовленими, тому вони змінюються з часом. Крім того, у кожному суспільстві етикетні норми визначаються характером його соціальних відносин. Дійсно, гуманність у стосунках між людьми знаходить своє відображення в етикетних правилах.

Людське життя в суспільстві регулюється різноманітними правилами та законами. Поняття «етикет» включає правила соціальної поведінки, які формувалися протягом усього культурного розвитку людства та враховують соціально-історичний досвід.

У сучасній лінгвістиці етикетні формули ввічливості вивчаються як у контексті суспільного спілкування, так і поза межами культури комунікації. Ці аспекти досліджували С. Богдан [6], Я. Радевич-Винницький [24], М. Стельмахович [30], Л. Сахарчук [26], Є. Чак [35] та інші науковці. Проте питання етикету в цілому, а також проблематика мовної етики та етикетних форм ввічливості залишаються актуальними для лінгвістичних досліджень. Їхній глибокий аналіз продовжує здійснюватися як у межах суспільної комунікації, так і поза її культурним контекстом.

Застосування семіотичних методів до аналізу комунікації та людської поведінки у суспільстві дало змогу відкрити нові перспективи у вивченні етикету. Інтерес до цього питання з боку українських дослідників, таких як Я. Радевич-Винницький [24] та М. П. Фабіан [32], а також зарубіжних науковців, пояснюється новим підходом до осмислення феноменів комунікації як акту спілкування та поведінки.

Під час знайомства з культурою та побутом іншого народу перше, що привертає увагу, окрім відмінностей у матеріальній культурі, – це особливості поведінки в типових ситуаціях спілкування. Недарма у працях етнографів, які

описують відмінності між народами, насамперед згадуються «незвичні» обряди, традиції та звички. Саме різниця в правилах поведінки у схожих ситуаціях викликала інтерес до побуту різних народів, що став однією з ключових тем етнографічних досліджень. Початкові етнографічні описи зосереджувалися на правилах спілкування, але акцент робився не стільки на етикеті, скільки на звичаях та обрядах.

«Мовний етикет – це система словесних форм увічливості, узвичаєних у суспільстві, стійкі мовні формули, що мають змістову й етикетну цінність. У широкому розумінні це й система мовних знаків з усталеними правилами їх сполучуваності, побудова усних висловлювань та писемних текстів. Це також діалогічне спілкування, у якому поведінка людини зумовлена її соціальним та професійним статусом» [14].

Незважаючи на широту теоретичних досліджень проблеми мовного етикету, появу цілої низки теоретичних розвідок, прикладних науково-популярних праць, практичних посібників і підручників, питання мовної культури населення завжди постає досить гостро і є актуальним.

Актуальність цієї теми зумовлена активними процесами інтеграції суспільства, інтенсивним міжкультурним спілкуванням, а також недостатнім вивченням особливостей етикетної поведінки англійців у сучасних умовах та її відображенням у текстах оповідань.

Проблематика дослідження є важливою, оскільки мовленнєвий етикет становить одну з ключових складових людської комунікації. Для того щоб глибше зрозуміти поняття етикету, варто звернутися до його тлумачення в лексикографічних джерелах і наукових працях, у яких дослідники вже аналізували це явище з різних точок зору. Так, французьке слово *étiquette* (ярлик, етикетка) в «Енциклопедії сучасної України» має значення «установлені правила ввічливості і норми поведінки в суспільстві чи в якому-небудь товаристві відповідно до певних обставин» [11].

Мета магістерської роботи – встановити мовні засоби вираження етикетної мовленнєвої поведінки британців.

Досягнення заявленої мети передбачає виконання низки **завдань**:

- узагальнити чинні теоретичні положення про мовленнєву поведінку, зокрема, про такий її різновид, як етикетна мовленнєва поведінка;
- окреслити дефініції ключових понять та термінів;
- встановити комунікативні та соціокультурні особливості етикетної мовленнєвої поведінки;
- виявити національні особливості етикетної мовленнєвої поведінки;
- охарактеризувати фонетичні, лексичні, лексико-семантичні, синтаксичні особливості етикетної мовленнєвої поведінки британців на матеріалі текстів сучасних англомовних оповідань.

Об’єктом дослідження є мовне вираження етикетної мовленнєвої поведінки британців.

Предмет дослідження становлять фонетичні, лексичні, лексико-семантичні, синтаксичні особливості етикетної мовленнєвої поведінки британців.

Матеріал дослідження: тексти оповідань сучасних англомовних британських авторів.

Опрацювання матеріалу магістерської роботи здійснювалося із використанням релевантних інструментів. Зокрема, **методологічну базу** дослідження становить антропоцентричний підхід, відповідно до якого будь-який науковий об’єкт розглядається з позиції його ролі в життєдіяльності людини та з огляду на вплив на розвиток особистості. Для цього залучені загальнонаукові й спеціальні лінгвістичні **методи дослідження**: метод **наукового спостереження** (для цілеспрямованого, планомірного сприйняття об’єкта дослідження, встановлення його релевантності для досягнення поставлених завдань; **аналіз** (виокремлення складників об’єкта для подальшого детального вивчення) та **синтез** (об’єднання, групування виділених в об’єкті ознак, властивостей у цілісне утворення або поняття); **описовий** метод (з метою інвентаризації та інтерпретації отриманих емпіричних даних про об’єкт та його функціонування; **контекстологічний** (для актуалізації семантики мовних одиниць) і

прагматичний (встановлення функціонального навантаження етикетних формул) види аналізу.

Теоретичне значення роботи полягає в розширенні розуміння мовленнєвої поведінки як засобу регулювання міжособистісної взаємодії, в соціокультурному підході до характеристики мовних одиниць, які забезпечують національно зумовлений вибір лінгвального інвентаря, у тлумаченні етикетної поведінки як синхронічно залежної комунікації, якій притаманна динаміка розвитку суголосно із еволюцією суспільного співжиття.

Практичне значення магістерського дослідження полягає в тому, що його результати можуть прислужитися в університетських курсах зі стилістики, лексикології, соціолінгвістики, лінгвокраїнознавства; у написанні наукових праць та у виданні навчально-методичних посібників з релевантної тематики.

Структура магістерської роботи. Кваліфікаційна праця складається зі вступу, двох розділів із висновками до кожного з них, висновків та списку використаних джерел.

ВИСНОВКИ

Оскільки етикетні правила являють собою одну з форм інтеракції і можуть бути відмінними одночасно і в малих соціальних групах і в націях, їх знання має першочергове значення в плані взаєморозуміння особистостей, які сформувалися в умовах різних культур, в процесі спілкування.

Дослідження виявило, що етикет є суттєвим елементом національної культури народу, відображаючи його національно-культурну специфіку та особливості образу життя. Засобами певних стереотипів, вербальних та невербальних елементів в етикеті відображається світогляд народу та його світобачення, навколишня дійсність та ціннісна сутність картини світу.

Комунікативна поведінка будь-якої особи відповідає правилам і традиціям словесного спілкування, це результат осмисленого ставлення до власних вчинків, відповідальності за їх наслідки.

Етикет, як правило, відбиває певні моральні принципи, притаманні суспільству, й певною мірою стає ритуалом. Він визначається системою докладно розроблених правил чемності, чітко класифікує правила поведінки з представниками різних класів і прошарків, з посадовими особами (відповідно до їхнього рангу), а також правила поведінки в певних місцях.

Основою етикету є моральні цінності та розроблені суспільством правила співжиття людей, які забезпечують умови для нормальної громадської та особистої життєдіяльності. Вони виражають природне прагнення людини до встановлення з іншими справді людських стосунків, що ґрунтуються на взаємоповазі, гуманності та справедливості. Водночас правила етикету залежать від моральної культури особистості, відбивають її суть — тобто мотиви, потреби, цілі, установки тощо. Крім того, моральна сторона етикету тісно пов'язана з естетичною.

Етикетна поведінка будується на комплексі стереотипів, зразків, моделей, завдяки яким матеріалізуються, набувають видимих, а іноді і видовищних публічних форм організованість і погодженість індивідуальних вчинків та дій.

Вчені розглядають етикет не тільки як особливу форму поведінки, але й як специфічну комунікативну систему. Виходячи із засобів спілкування, розглядають етикет вербальний та невербальний. Вербальний етикет пов'язаний з культурою мови і виявляється при знайомстві, вітанні, прощанні тощо.

У магістерській роботі досліджено структуру англійського мовленнєвого етикету. Британці переважно в усному спілкуванні вживають мовні формули на позначення звертання, прощання, подяки тощо. Звертання реалізує фатичну функцію мови й залучає передусім клішовані структури з позначенням імені, посади, наукового ступеня, у публічній площині – суспільно прийнятних лексем чи їх скорочених форм *Mr, Mrs, Ms*. Етикетні вислови вітання й прощання характеризуються стереотипністю функціонування й містять нейтральні формули. Етикетні формули подяки не відхизначаються великою різноманітністю й зазвичай обмежуються традиційним *thank you* або незначним доповненням до нього. Висловлення згоди/незгоди супроводжуються більш розгалуженою системою мовних одиниць: дієслова на позначення згоди, синтаксичні структури, невербальні наки, міміка. Традиційна для англійців розмова про погоду є нейтральним і зручним способом почати бесіду з незнайомою людиною або заповнити незручну паузу в розмові. Крім того, це той випадок, коли можна неприховано висловити власну думку. Етикет побутового спілкування допускає більшу міру вираження власних емоцій і почуттів та реакцію на них. Сюди долучаються непідготовлені фрази, вигуки, скорочення, сленгові одиниці, діалектизми.

Проведене дослідження, однак, не ставить крапку у вивченні мовленнєвого етикету британців та людства загалом. Наприклад, нерозв'язаним і досі дискусійним, а відтак, і перспективним у цьому аспекті є питання щодо стилістичних характеристик мовленнєвого етикету, бо на сьогодні цей феномен є надстильовим, не прикріпленим до жодного стилю.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Андрухович Ю. Московіада. Роман жахів. Івано-Франківськ: Лілея-НВ, 2000. 140 с.
2. Афанасьєв І. Діловий етикет. Етика ділового спілкування. Київ : Альтерпрес, 2003. 368 с.
3. Бадер В.І. Розвиток зв'язного мовлення молодших школярів. *Рідна школа*. 2009. № 11. С. 60–62.
4. Бацевич Ф. С. Основи комунікативної лінгвістики. Київ: Видавничий центр «Академія», 2004. 273 с.
5. Бігич О.Б. Формування методичної компетенції майбутнього вчителя іноземної мови. *Рідна школа*. 2002. № 4. С. 60–62.
6. Богдан С. Мовний етикет українців : традиції і сучасність. Київ : Рідна мова, 2018. 475 с.
7. Гриценко Т. Б. Етика ділового спілкування: навч. посіб. Київ: Центр навч. літератури, 2007. 344 с.
8. Гриценко Т.Б. Українська мова та культура мовлення: навч. посіб. Вінниця: Нова книга, 2003. 332 с.
9. Дорда С. В. Комунікативно-прагматичні особливості висловлювань, що передають каяття (на матеріалі англійської мови) : дис. ... канд. філол. наук : 10.02.04. Київ, 2006. 164 с.
10. Дрібнюк В. Т. Когнітивно-комунікативний аспект значення «відмови». Materiály VIII mezinárodní vědecko-praktická conference “Moderní vymoženosti vědy – 2012”: Filologické vědy. Praha: Publishing House “Education and Science” s.r.o., 2012. Díl 19. С. 22–23.
11. Енциклопедія сучасної України. <https://esu.com.ua/article-18042>
12. Єрмоленко С. Я. Літературна норма і мовна практика. Ніжин: ТОВ «Видавництво «Аспект-Поліграф», 2013. 320 с.
13. Коваль А. П. Ділове спілкування : навч. посіб. Київ : Либідь, 1992. 280 с.

14. Козловська Л., Терещенко С. Чи потрібне істині красномовство (про мовний етикет у науковому спілкуванні). *Культура слова*. 2011. Вип. 75. С. 170 – 177.
15. Конюкова І. Я., Сидоровська Є. А. Етикет у контексті ментальних особливостей. *Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв*. 2022. № 2. С. 53–58.
16. Корольов І. Р. Відображення національно-ціннісних орієнтирів у комунікативній поведінці різномовних інтерактантів. *Studia Linguistica*. Київ : ВПЦ «Київський університет», 2021. Вип. 5. Ч. 2. С. 286–291.
17. Корольов І. Р. Комунікативна ситуація «виправдання»: прагматичний та лінгвокультурний виміри. Київ : ВПЦ «Київський університет», 2019. 223 с.
18. Косенко Ю. Основи теорії мовної комунікації : навч. посіб. Суми : СумДУ, 2011. 283 с.
19. Крисько В. Г. Етнічна психологія. Львів : Академія, 2012. 320 с.
20. Манакін В. М. Мова і міжкультурна комунікація. Київ : ВЦ «Академія», 2012. 288 с.
21. Мацько Л. І. Стилїстика української мови. Київ : Вища школа, 2003. 173 с.
22. Мацько Л. І., Кравець Л.В. Культура української фахової мови: навч. посіб. Київ: ВЦ «Академія», 2007. 360 с.
23. Одарчук Н. А. Мовні засоби вираження інтенсифікації змісту відмови у респонсивних репліках неасертивних діалогів. *Вісник Харківського національного університету*. Серія: Філологія. Харків, 2001. Вип. 33. С. 107–112.
24. Радевич-Винницький Я. Етикет і культура спілкування. Київ: Знання, 2006. 291 с.
25. Селіванова О.О. Методологічні проблеми дослідження діалогу. *Одеський лінгвістичний вісник*. 2013. Вип. 1. С. 144–158.
26. Сітко А. В. Особливості відтворення етикетних форм англомовних питальних речень українською мовою. Проблеми семантики, прагматики та когнітивної лінгвістики: К.: Логос, 2007. Вип. 11. С. 296–302.

27. Словник української мови : в 11 т. Київ, 1971–1980. Т. 2. 550 с.
28. Станкевич Н., Шмакова Л. Етикетні вислови привітання і побажання як лінгвокраїнознавчі одиниці. *Теорія і практика викладання української мови як іноземної*. 2014. Вип. 10. С. 170–178.
29. Стахів М. Український комунікативний етикет : навч.-метод. посіб. К. : Знання, 2008. 245 с.
30. Стельмахович М. Український мовленнєвий етикет. *Дивослово*. 1998. № 3. С. 20–21.
31. Сучасний словник іншомовних слів [укл. О. І. Скопненко, Т.В.Цимбалюк]. Київ : Довіра, 2006. 789 с.
32. Фабіан М. П. Етикетна лексика в українській, англійській та угорській мовах. Ужгород : Інформаційно-видавниче агентство «ІВА», 1998. 256 с.
33. Федик О., Кіяновська М. Каталізатор взаємин. *Слово*. 1991. № 12. С. 20–24.
34. Федотова В. Поняття етикетних висловлювань. *Перекладацькі інновації: матеріали II Всеукраїнської студентської науково-практичної конференції*, 15–16 березня 2012 року. Суми : СумДУ, 2012. С. 47–49.
35. Чак Є.Д. Будемо знайомі! *Дивослово*. 1998. № 6. С. 21–23.
36. Шутова М. О. Мовленнєвий етикет як система координат у міжособистісній і міжкультурній комунікації. *Вісник КНЛУ. Серія «Філологія»*. 2013. Том 16. № 1. С. 134–142.
37. Fox K. Watching the english. The Hidden Rules of English. Behaviour. Hodder & Stoughton, 2004. 157 p.
38. Leech G. Principles of Pragmatics. London-New York, 1983. 250 p.
39. Scarff S. D. The British public school and the imperial mentality : a reflection of empire at U.C.C. A Thesis in Partial Fulfillment of the degree of Master of Arts in Administration and Policy Studies. McGill University. Montreal, Quebec, Canada, 1998. 147 p.
40. Scarff S. D. The British public school and the imperial mentality : a reflection of empire at U.C.C. A Thesis in Partial Fulfillment of the degree of Master of Arts in

Administration and Policy Studies. McGill University. Montreal, Quebec, Canada, 1998. 147 p.

41. Skewis M. Mitigated directness in Honglou men : directive speech acts and politeness in eighteenth century Chinese. Journal of Pragmatics. Amsterdam, 2003. № 35. P. 161–189.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ ІЛЮСТРАТИВНОГО МАТЕРІАЛУ

Adewolu – Adewolu S. Crazy, Wicked, Violent Night. URL: <https://blog.reedsy.com/short-story/t07d91/>

Ashmore – Ashmore K. Murder at the Pool. <https://www.thepeoplesfriend.co.uk/stories/short-stories/murder-at-the-pool/>

Barr – Barr Ph. Some Peace and Quiet. <https://blog.reedsy.com/short-story/oxbhrf/>

Bede – Bede D. Zero Tolerance. <https://blog.reedsy.com/short-story/rsmkqm/>

Bridges – Bridges M. The Rehabilitation of Professor Greymane. <https://blog.reedsy.com/short-story/w2wr1m/>

Butler – Butler M. Santa. The Hitman? URL: <https://blog.reedsy.com/short-story/8z78f4/>

Cambodian – Cambodian J. Love in Lumina: A Tale of Stories and Heart. URL: <https://storyleo.com/contemporary/love-in-lumina-a-tale-of-stories-and-heart>

Christian – Christian R. The Inheritance. URL: <https://blog.reedsy.com/short-story/3ox1zy/>

Cunningham – Cunningham S. The Silenced Witness. URL: <https://www.eastoftheweb.com/short-stories/UBooks/SileWitn1417.shtml>

Davis – Davis K. Apology Not Accepted. URL: <https://blog.reedsy.com/short-story/z8ggx2/>

Doyle – Doyle K. Before and After She Fell Down the Stairs. <https://electricliterature.com/moments-earlier-kate-doyle/>

Fisher – Fisher A. The Mysterious Mirror of Self-Discovery. URL: <https://storyleo.com/contemporary/the-mysterious-mirror-of-self-discovery>

Flattery – Flattery N. Track. URL: <https://www.thewhitereview.org/fiction/track/>

Hartley – Hartley S. Sparkling Clean! URL: <https://www.thepeoplesfriend.co.uk/stories/short-stories/sparkling-clean/>

Hasnain – Hasnain M. A Brush with Hope. URL: <https://short-story.me/stories/flash-fiction/1810-a-brush-with-hope>

Hellyer – Hellyer P. Wicked Lies Will Only Get You So Far. URL: <https://blog.reedsy.com/short-story/c5gvt9/>

Herselman – Herselman K. Odyssey to Eden. URL: <https://short-story.me/stories/science-fiction-stories/1807-odyssey-to-eden>

Lee – Lee M. Serendipity in Oakwood: a Tale of Two Creative Souls. URL: <https://storyleo.com/contemporary/serendipity-in-oakwood-a-tale-of-two-creative-souls>

Lopez – Lopez M. The Quest for the Golden Acorn. URL: <https://storyleo.com/happy/the-quest-for-the-golden-acorn>

Moss – Moss P. Siren Call. URL: <https://www.eastoftheweb.com/short-stories/UBooks/SireCall1416.shtml>

Nutt – Nutt D. Friendship Is But Fragile. URL: <https://blog.reedsy.com/short-story/roq1rk/>

Ormondroyd – Ormondroyd P. Call the Midwife. URL: <https://www.thepeoplesfriend.co.uk/stories/short-stories/call-the-midwife/>

Phillips – Phillips S. Echoes of Willow Creek's Whispering Pines. URL: <https://storyleo.com/contemporary/echoes-of-willow-creeks-whispering-pines>

Popa – Popa C. No Apologies. URL: <https://blog.reedsy.com/short-story/135ee1/>

Pyke – Pyke R. The Elephant in the Diner. URL: <https://blog.reedsy.com/short-story/bo7xf3/>

Rowling – Rowling J.K. Harry Potter and the Half-Blood Prince. London : Bloomsbury Publishing, 2014. 560 p.

Russo – Russo M. Men on the Moon. URL: <https://blog.reedsy.com/short-story/fpst3f/>

Simkins – Simkins K. The Bench. URL: <https://blog.reedsy.com/short-story/u48m4i/>

Talboom – Talboom E. Love Sting. URL: <https://blog.reedsy.com/short-story/tz8sit/>

Thompson – Thompson E. Baby, I'm Blue. URL: <https://www.thepeoplesfriend.co.uk/stories/short-stories/baby-im-blue/>

Yancey – Yancey R. The Stepsister. URL: <https://blog.reedsy.com/short-story/khqkmm/>